ପ୍ରାର୍ଥନା

:: ସଂକଳକ ::

ଶ୍ରୀ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ରଞ୍ଜନ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ

ବି:ଦ୍ର:- ପାଠକଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ, ଯଦି ଆପଣମାନେ ଏହି ବହିରେ କିଛି ଟାଇପ୍ ଜନିତ ଭୁଲ ତ୍ରୁଟି ପାଆନ୍ତି, ତେବେ ଦୟାକରି ପୃଷ୍ଠା ଓ ଧାଡ଼ି ସଂଖ୍ୟା ନିମ୍ନ ଲିଖିତ ଇ-ମେଲ ଆଇଡ଼ି କୁ ପଠାନ୍ତୁ | *ଇ-ମେଲ:-* ***religiousbooks44@gmail.com***

ପ୍ରାର୍ଥନା

କିଛି କଥା ....

ଇଷ୍ଟକେନ୍ଦ୍ରିକ ଜୀବନ–ସଧନାରେ ପ୍ରାର୍ଥନାର ଗୋଟିଏ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଓ ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ ଭୂମିକା ଅଛି । କିନ୍ତୁ ଏତେ ଦିନ ଧରି ସେ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏବଂ ପ୍ରାର୍ଥନା କ'ଣ, କିପରି ଭାବରେ ତାହା କରିବାକୁ ହୁଏ ଇତ୍ୟାଦି ସମ୍ବନ୍ଧରେ କୌଣସି ସଠିକ ବୋଧ ଆମ୍ଭମାନଙ୍କର ନ ଥିଲା । ପ୍ରାର୍ଥନା କହିଲେ ଆମ୍ଭେମାନେ ସାଧାରଣତଃ ବୁଝୁଁ ଈଶ୍ୱର, ଭଗବାନ, ଇଷ୍ଟ, ଗୁରୁ ବା କୌଣସି ଶ୍ରେୟଙ୍କ ପାଖରେ କାତର କଣ୍ଠରେ ଅନନ୍ତ ଚାହିଦାର ଫର୍ଦ୍ଦ ଦାଖଲ କରିବା । ପ୍ରକୃତ ପକ୍ଷରେ ତାହା କିନ୍ତୁ ପ୍ରାର୍ଥନା ନୁହେଁ । ପ୍ରାର୍ଥନା ସହିତ ସ୍ୱାର୍ଥପର ଚାହିଦାର କୌଣସି ସମ୍ପର୍କ ନାହିଁ, ସମ୍ପର୍କ ଅଛି ବାସ୍ତବ କର୍ମ ସହିତ । ପ୍ରାର୍ଥନା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଆମ୍ଭମାନଙ୍କର ଏତେଦିନର ଭ୍ରାନ୍ତବୋଧର ନିରସନ କରି ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ଅନୁକୂଳ ଚନ୍ଦ୍ର କହିଲେ "ପ୍ରାର୍ଥନା ମାନେ କରିବାର ଭିତର ଦେଇ ପ୍ରକୃଷ୍ଟ ଭାବରେ କୌଣସି କିଛି ଅଧିଗତ ବା ଆୟତ୍ତ କରିବା" । "ପ୍ରାର୍ଥନା ମଧରେ ହିଁ ଅଛି, ସେହିପରି କରିବା, କହିବା, ଭାବିବା, ଚାଲିବା – ଯେଉଁଥିରେ ଇପ୍‌ସିତ ଲାଭ ହୁଏ । କେବଳ କହିବା ବା ଭାବିବା ପ୍ରାର୍ଥନା ନୁହେଁ । ପ୍ରାର୍ଥନା ମାନେ ହିଁ ହେଉଛି, ପ୍ରକୃଷ୍ଟ ରୂପେ ଚାଲିବା ।"

ତାହେଲେ କାହା ପାଇଁ, ଆମ୍ଭେମାନେ କି ପ୍ରାର୍ଥନା କରିବୁଁ । ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର କହିଲେ – "ପ୍ରାର୍ଥନା କରିବାକୁ ହୁଏ ଇଷ୍ଟଙ୍କ ପାଇଁ – ତୁମେ ଭଲରେ ରୁହ, ତୁମେ ସୁଖରେ ରୁହ, ତୁମେ ସୁସ୍ଥ ରୁହ । ମୋ ଦ୍ୱାରା ତୁମର ଇଚ୍ଛା ପୂର୍ଣ୍ଣ

ହୋଇ ଉଠୁ, ସାରା ଦୁନିଆରେ ତୁମର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହେଉ । ପ୍ରତି ଘଟେ ଘଟେ ତୁମର ସେବା କରି, ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧନା କରି ମୋର ଜୀବନ ଧନ୍ୟ ହେଉ । ପରିବେଶର ପୋଷଣ ଅତୁଟ ହେଉ । ମୋ ଜୀବନରେ ତୁମେ ସର୍ବୋତଭାବରେ ଅନୁପ୍ରବିଷ୍ଟ ହୁଅ, ମୁଁ ତୁମକୁ ନେଇ ସାରାଜୀବନ ମତ୍ତ ହୋଇ ରହେ, ସାରା ଜୀବନ କାହିଁକି – ଜନ୍ମ ଜନ୍ମାନ୍ତର ଧରି ପ୍ରୀତି–ଅର୍ଚ୍ଚନାରେ ତୁମର ସେବା କରି ଧନ୍ୟ ହୁଏଁ । ଏହି ଭବରେ ଯାହା ହୃଦୟରେ ଆସେ କହିବାକୁ ହୁଏ । ଆଉ କହିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସମ ତାଳରେ କରିବାକୁ ହୁଏ, ଚାଲିବାକୁ ହୁଏ, ଭାବିବାକୁ ହୁଏ ।

ଇଷ୍ଟଙ୍କ ପାଇଁ ଏହି ଭାବରେ ପ୍ରାର୍ଥନା କଲେ ଯାହା ହୁଏ ସେ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର କହିଛନ୍ତି – "ଏହି ଭାବରେ ଚାଲୁ ଚାଲୁ ଭିତରେ ଭିତରେ ଭାବ, ଭକ୍ତି, ଭଲ ପାଇବା, ପ୍ରେମ ଓ ଆକୁଳତାର ସମୁଦ୍ର ଗର୍ଜ୍ଜି ଉଠେ । ଏହି ଭାବରେ ଇଷ୍ଟାର୍ଥରେ ତନ୍ମୟ ହୋଇ ନ ପାରିଲେ ଜୀବନଟି ଗ୍ଲାନିମୁକ୍ତ ହୁଏ ନାହିଁ । ମଳିନତା ମୁକ୍ତ ହୁଏ ନାହିଁ । ସ୍ୱାର୍ଥର ବୋଝ ବୋହି କେବଳ କ୍ଳାନ୍ତ ଓ ଅବସନ୍ନ ହେବାକୁ ପଡ଼େ ।

ଇଷ୍ଟଙ୍କ ପାଇଁ ଯେଉଁ ପ୍ରାର୍ଥନାର କଥା ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର କହିଲେ ତାହା କିପରି ଭାବରେ କରିବାକୁ ହେବ ଏବଂ ସେଥିରେ ଆମ୍ଭର ଜୀବନ ଓ ଚରିତ୍ର କିପରି ହୋଇ ଉଠିବ ତା ମଧ ସେ କହିଛନ୍ତି । କହିଲେ – "ସନ୍ଧ୍ୟା ଓ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିବାରୁ ବିରତ ହୁଅ ନାହିଁ, ଆଉ ଏହା ଭାବ ମଧୁର କରି ବୋଧର ସହିତ, ଆକୁଳ ସମ୍ବେଗରେ ଯେତେ ହିଁ କରିପାରିବ, ସେତେ ହିଁ ତୁମର ମନକୁ ଉଦ୍ଦୀପ୍ତ ଓ ପବିତ୍ର କରେଇ, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଓ ଚରିତ୍ରକୁ ଉନ୍ନତ କରି ତୋଳିବ, ଫଳରେ ସେବା, ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ– ବ୍ୟବହାର ଓ କର୍ମପଟୁତାରେ ଅନୁସିକ୍ତ ହୋଇ ତୁମକୁ ଅଭିନନ୍ଦିତ କରିବ ଏଥିରେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ।"

ସବୁ କର୍ମରେ ଗୋଟିଏ କ୍ରମ ଥାଏ ଯାହା ଅନୁସରଣ କରି ଚାଲିଲେ, – କରିଲେ ସାଫଲ୍ୟ ଓ ସିଦ୍ଧି ସହଜ ହୋଇ ଉଠେ । ଯେଉଁ ପ୍ରାର୍ଥନା ଭାବ ମଧୁର କରି ବୋଧର ସହିତ, ଆକୁଳ ସମ୍ବେଗରେ କରିବାକୁ ହେବ – ଆମ୍ଭମାନଙ୍କ ର ପରମ ସୌଭାଗ୍ୟ – ସେହି ପ୍ରାର୍ଥନା ଏବଂ ତାର କ୍ରମ ମଧ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ସ୍ଥିର କରି କହିଛନ୍ତି – "ପ୍ରଥମେ ଆହ୍ୱାନୀ ତାପରେ ଯଥାକ୍ରମେ ବିନତି, ଆଚମନ ଅର୍ଥାତ୍ ହେ ପରମ କାରୁଣିକ ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଆମି ପବିତ୍ର, ଆମି ପବିତ୍ର, ଆମି ପବିତ୍ର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ବନ୍ଦନା, ଆଚମନ ବ୍ୟତୀତ ବଙ୍ଗଳା ସମବେତ ପ୍ରାର୍ଥନାର ଅବଶିଷ୍ଟାଂଶ ଯଥାସମ୍ଭବ, ଗୁରୁବନ୍ଦନା, ପଞ୍ଚବର୍ହି ଅର୍ଥାତ୍ ଏକମେବା ଦ୍ୱିତୀୟଂ ଶରଣଂ .... ଇତ୍ୟାଦି । ଅବିକଳ ଏହି କ୍ରମ ସର୍ବତ୍ର ଅନୁସୃତ ହେବା ବାଞ୍ଛନୀୟ ।" ପ୍ରାର୍ଥନାର କ୍ରମ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏହି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ୧୯୪୯ ମସିହା ଜାନୁୟାରୀ ମାସରେ ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ସେ ସ୍ୱଶରୀରରେ ଥିବା ସମୟରେ ଆଲୋଚନା ପତ୍ରିକାର ୧୩୫୫ ସାଲ ଫାଲଗୁନ ସଂଖ୍ୟାରେ ତାହା ପ୍ରକାଶିତ ମଧ ହୁଏ । ଏହା ପରେ ୧୯୫୮ ମସିହା ଜୁଲାଇ ମାସରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ବନ୍ଦେ ଲୋକ ତିଲକଂ ସାତ୍ୱତ ବାର୍ତ୍ତା ବିଭୁଷଣଂ ...." ବାଣୀଟି ଦିଅନ୍ତି ଏବଂ ପ୍ରାର୍ଥନାରେ ଆହ୍ୱାନୀ ପରେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ପ୍ରଣାମ ରୂପେ ସଂଯୋଜିତ କରନ୍ତି । ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ ପ୍ରାର୍ଥନାର ଏହି କ୍ରମର ଶେଷରେ ତାଙ୍କରି ଇଚ୍ଛା ଅନୁସାରେ ତାଙ୍କରି ପ୍ରଦତ୍ତ "ଦୟାଲ ଆମାର ! ପ୍ରଭୁ ଆମାର" ବାଣୀଟି ନୂତନ ସଂଯୋଜନ । ୧୯୬୦ ମସିହା ଜୁନ ୯ ତାରିଖରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ଏହି ବାଣୀଟି ଦିଅନ୍ତି ଏବଂ ତାହା ଘରେ ଘରେ ଅନୁସୃତ ହେବାର ଇଚ୍ଛା ପ୍ରକାଶ କରନ୍ତି । ସେହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ହିଁ ବାଣୀଟି ୧୯୬୦ ମସିହାର ଜୁଲାଇ ମାସର ଆଲୋଚନା ପତ୍ରିକାରେ ପ୍ରକାଶିତ ମଧ ହୋଇଥିଲା

। ଇଷ୍ଟଙ୍କ ପାଇଁ ଯାହା ପ୍ରାର୍ଥନା କରିବାକୁ ହେବ ବୋଲି ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର କହିଛନ୍ତି ତାର ପୂର୍ଣ୍ଣ ବାଣୀରୂପ ଏହି ବାଣୀଟିରେ ବିଧୃତ ଅଛି । ତେଣୁ ଏହିଟି ମଧ୍ୟ ଆମ୍ଭମାନଙ୍କର ନିତ୍ୟ କରଣୀୟ । ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କର ମହାପ୍ରୟାଣର ପର ଠାରୁ ତାଙ୍କରି ଦ୍ୱିତୀୟ ପୁତ୍ର ପୂଜ୍ୟପାଦ ଛୋଟଦା ସ୍ୱର୍ଗୀୟ ବିବେକ ରଞ୍ଜନ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀଙ୍କର ପ୍ରବର୍ତ୍ତନାରେ ବିବେକ ବିତାନରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କର ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ କ୍ରମ ଓ ତାଙ୍କ ଇଚ୍ଛାନୁସାରେ ଏହି ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ପ୍ରାର୍ଥନା ହୋଇ ଆସୁଅଛି ।

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରି ଦେଇଥିବା ପ୍ରତି ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କର ପାଳନୀୟ ଜୀବନ ବୃଦ୍ଧିକାମୀ ଯେଉଁ ଷଡ଼ସ୍ତମ୍ଭ ସେଥିରୁ ଗୋଟିଏ ସ୍ତମ୍ଭରେ ତାଙ୍କର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ – "ଅନ୍ତତଃ ଥରେ ଆହ୍ୱାନୀ ସହିତ ସମବେତ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିବାକୁ ଭୁଲ ନାହିଁ ।" ଆମ୍ଭେମାନେ ଯେପରି ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କର ଏହି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଭୁଲି ନ ଯାଉଁ । ଆମ୍ଭେମାନେ ଯେପରି ଭୁଲି ନ ଯାଉଁ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କର ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ କ୍ରମ ଓ ତାଙ୍କର ଇଚ୍ଛାକୁ ବାଦ ଦେଇ ଯେଉଁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରାଯାଏ ତାହା ନିଛକ ଆନୁଷ୍ଠାନିକତା ବ୍ୟତୀତ ଆଉ କିଛି ନୁହେଁ । ସେହି ପ୍ରାର୍ଥନାରେ ସେ ଆମ୍ଭମାନଙ୍କର ଜୀବନରେ ଓ ଚରିତ୍ରରେ ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧିତ ହୋଇ ଉଠନ୍ତି ନାହିଁ । ଆମର ମନେ ରଖିବାକୁ ହେବ – ବିହିତ କର୍ମ ହିଁ ବିହିତ ଫଳ ପ୍ରସବ କରେ ଏବଂ ଅବିହିତ କର୍ମ ଭ୍ରାନ୍ତି ଓ ଅନୈକ୍ୟ ବା ଅସଙ୍ଗତି ହିଁ ସୃଷ୍ଟି କରିଥାଏ ।

ବିନୀତ– ସଂକଳକ

ପ୍ରାର୍ଥନା କି ଭାବରେ କରିବାକୁ ହୁଏ

ସନ୍ଧ୍ୟା ଓ ପ୍ରାର୍ଥନାରୁ ବିରତ ହୁଅନାହିଁ, ଏହାକୁ ଭାବମଧୁର କରେଇ, ବୋଧର ସହିତ ଆକୁଳ ସମ୍ବେଗରେ ଯେଉଁ ପରିମାଣରେ କରିପାରିବ, ସେହି ପରିମାଣରେ ତୁମର ମନକୁ ଉଦ୍ଦୀପ୍ତ ଓ ପବିତ୍ର କରେଇ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଓ ଚରିତ୍ରକୁ ଉନ୍ନତ କରି ତୋଳିବ, – ଫଳରେ ସେବା, ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ, – ବ୍ୟବହାର ଓ କର୍ମ ପଟୁତାରେ ଅନୁଶିକ୍ତ ହୋଇ ତୁମକୁ ଅଭିନନ୍ଦିତ କରିବ ଏଥିରେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ।

(ଚଲାର ସାଥୀ)

ପ୍ରାର୍ଥନାରେ କ'ଣ ହୁଏ

ସନ୍ଧ୍ୟା, ବନ୍ଦନା, ପ୍ରାର୍ଥନା ମଣିଷର ଇଷ୍ଟମୁଖୀ ଚଳନର ପ୍ରଶସ୍ତ ପଥ । ମଣିଷ ଇଷ୍ଟଙ୍କୁ ସ୍ମରଣ–ମନନ ଯେତେ କରେ, ତାର ମନ ସେତେ ପବିତ୍ର ହୋଇ ଉଠେ, ପ୍ରବୃତ୍ତି ଗୁଡ଼ିକୁ ସୁ–ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବାର ଉପାୟ ପାଏ, ଆତ୍ମ–ବିଶ୍ଳେଷଣ ଓ ଆତ୍ମ ସମୀକ୍ଷଣରେ ଦକ୍ଷ ହୁଏ । ତା ବ୍ୟତୀତ ଏହାଦ୍ୱାରା ଇଷ୍ଟୀ ଚଳନର ସମ୍ବେଗ ବଢ଼େ ।

(ଆ:ପ୍ର: ୨ୟ ଖଣ୍ଡ ପୃ: ୨୬୩)

ସମବେତ ପ୍ରାର୍ଥନାର କ୍ରମ କିପରି ହେବ

୧୯୪୯ ମସିହା, ଜାନୁୟାରୀ ୧୮ ତାରିଖ, ୧୩୫୫ ସାଲ ମାଘ ମାସ ୫ମ ଦିନ, ମଙ୍ଗଳବାର ପ୍ରତ୍ୟୁଷରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ସମବେତ ପ୍ରାର୍ଥନାର କ୍ରମ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ନିମ୍ନରେ ଉଦ୍ଧୃତ ଲିଖିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶଟି ଦେଇଥିଲେ । ଯାହା ଆଲୋଚନା ପତ୍ରିକାର ୧୩୫୫ ସାଲର ଫାଲଗୁନ ସଂଖ୍ୟାରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିଲା :–

ପ୍ରଥମେ ଆହ୍ୱାନୀ, ତାପରେ ଯଥାକ୍ରମେ ବିନତୀ, ଆଚମନ, ଅର୍ଥାତ୍ ''ହେ ପରମକାରୁଣିକ !'' ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ''ଆମି ପବିତ୍ର, ଆମି ପବିତ୍ର, ଆମି ପବିତ୍ର'' ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ–ବନ୍ଦନା, ଆଚମନ ବ୍ୟତୀତ ବଙ୍ଗଳା ସମବେତ ପ୍ରାର୍ଥନାର ଅବଶିଷ୍ଟାଂଶ ଯଥା ସମ୍ଭବ, ଗୁରୁ ବନ୍ଦନା ଓ ପଞ୍ଚବର୍ହି ଅର୍ଥାତ୍ ଏକ ମେବା ଦ୍ୱିତୀୟଂ ଶରଣମ୍... ଇତ୍ୟାଦି । ଅବିକଳ ଏହି କ୍ରମ ସର୍ବତ୍ର ଅନୁସୃତ ହେବା ବାଞ୍ଛନୀୟ ।

ମୂଳକୁ ବାଦ ଦେଇ କେବଳ ଆନୁସଙ୍ଗିକ ଓ ବାହ୍ୟିକ ଉପରେ ଜୋର ଦେବା ଭଲ ନୁହେଁ । ମୂଳ ସଙ୍ଗରେ ସେ ଗୁଡ଼ିକ ସଂଯୋଗ କରିବାକୁ ହୁଏ ।

(ଆ:ପ୍ର: ୮ମ ଖଣ୍ଡ ପୃ: ୧୬୯)

ପୁରୁଷୋତ୍ତମଙ୍କର ଅବର୍ତ୍ତମାନରେ କିଭାବରେ ତାଙ୍କୁ ଧରାଯିବ

ପ୍ରଶ୍ନ:– ପ୍ରୁରୁଷୋତ୍ତମ ଯେ ସର୍ବଦା ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠରେ ରହିବେ ତା' ତ ନୁହେଁ । ସେ ଯେତେବେଳେ ରହନ୍ତି ନାହିଁ, ସେତେବେଳେ ମଣିଷ ତାଙ୍କୁ କିପରି ଭାବରେ ଧରିବ ?

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର – ଧରିବା ମାନେ ଦୀକ୍ଷା ନେବା । ଯୁଗପୁରୁଷୋତ୍ତମଙ୍କର ଭାବରେ ଭାବିତ, ଅନୁରଞ୍ଜିତ, ନିଷ୍ଠାବାନ, ଆଚାରବାନ, ତଦ୍‌ଗତଚିତ୍ତ ଋତ୍ୱିକଙ୍କ ପାଖରୁ ସେହି ପ୍ରୁରୁଷୋତ୍ତମ – ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ ଦୀକ୍ଷାରେ ଦୀକ୍ଷିତ ହୋଇ ସେହି ପ୍ରୁରୁଷୋତ୍ତମଙ୍କୁ ହିଁ ଇଷ୍ଟମାନି ତାଙ୍କରି ପଥରେ ଚଳିବ ।

(ଆ:ପ୍ର: ୧୦ମ ଖଣ୍ଡ ପୃ: ୧)

ପୁରୁଷୋତ୍ତମଙ୍କର ଅବର୍ତ୍ତମାନରେ କିପରି ସାଧନ–ଭଜନ କରାଯିବ, କାହାଙ୍କୁ ଧ୍ୟାନ କରାଯିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ – ପୁରୁଷୋତ୍ତମଙ୍କର ଅବର୍ତ୍ତମାନରେ ମଣିଷ ସାଧନଭଜନ କିପରି ଭାବରେ କରିବ ? ସେତେବେଳେ ଧ୍ୟାନ କରିବ କାହାକୁ ?

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର – ପୁରୁଷୋତ୍ତମହିଁ ମଣିଷର ଇଷ୍ଟ, ପୁରୁଷୋତ୍ତମହିଁ ଧ୍ୟେୟ । ସେ ଚାଲିଯିବା ପରେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମଙ୍କର ଅନୁଗାମୀ ଋତ୍ୱିକଙ୍କ ଠାରୁ ପୁରୁଷୋତ୍ତମଙ୍କ ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ ଦୀକ୍ଷାରେ ଦୀକ୍ଷିତ ହୋଇ ସେହି ପୁରୁଷୋତ୍ତମଙ୍କୁ ହିଁ ଅନୁସରଣ କରିବ, ସେହି ପ୍ରୁରୁଷୋତ୍ତମଙ୍କୁ ହିଁ ଧ୍ୟାନ କରିବ, ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପୁନଶ୍ଚ ତାଙ୍କ ର ଆବିର୍ଭାବ ନ ହୋଇଛି । ପରବର୍ତ୍ତୀ ଆସିଲେ ପୁଣି ତାଙ୍କୁ ଗ୍ରହଣ କରିବ, କାରଣ ସେ ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀଙ୍କର ହିଁ ନବ କଳେବର ।
(ଆ:ପ୍ର: ୨ୟ ଖଣ୍ଡ ପୃ: ୨୯୪)

ମୋର ସବୁ କିଛି ଲେଖା ଅଛି– ଛନ୍ଦ ଓ ଗଦ୍ୟରେ । ମୋର ବୁଦ୍ଧି– ମୁଁ ନ ରହିଲେ ମଧ ଯେପରି ମଣିଷ ମୋ ସହିତ କଥା କହିପାରେ ।
(ଆଲୋଚନା ପତ୍ରିକା, ଆଶ୍ୱିନ ୧୩୭୬)

ପରିବର୍ତ୍ତନର ପ୍ରୟୋଜନ ପ୍ରବର୍ଦ୍ଧନା ପାଇଁ, ଯେଉଁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ପ୍ରବର୍ଦ୍ଧନାକୁ ବ୍ୟାହତ କରେ ତାହା କିନ୍ତୁ ନରକ ପନ୍ଥୀ ।

(ସମାଜ ସନ୍ଦୀପନା– ପୃଷ୍ଠା–୩୯୩)

**** **** **** ****

ଆହ୍ବାନୀ

(ସମବେତ ପ୍ରାର୍ଥନାରେ ଅଗ୍ରଣୀ ଯିଏ, ସେ ଏକକ ଭାବରେ ଏହି ଆହ୍ବାହ୍ନୀ ଉଚ୍ଚ ସ୍ୱରରେ ବୋଲି ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସର୍ବ ପ୍ରଥମେ ହିଁ ଆହ୍ବାନ କରିବେ ।)

ତମସାର ପାର–
    ଅଚ୍ଛେଦ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣ
        ମହାନ୍ ପୁରୁଷ
ଇଷ୍ଟ ପ୍ରତୀକେ ଆବିର୍ଭୂତ !
ଯଦ୍‌ବିଦାଚରଣେ
    ତଦୁପାସନାତେଇ
        ବ୍ରତୀ ହଇ !
–ଜାଗ୍ରତ ହଓ,
    ଆଗମନ କର–
        ଆମରା ଯେନ ଏକେଇ ଅଭିଗମନ କରି,
ଏକୋଦ୍ଦେଶ୍ୟେଇ ବାକ୍, କର୍ମ ବିନିୟୋଗ କରି,
ଏକନିରନ୍ତରତାୟ
    ସେଇ ତାଁକେଇ ଯେନ ଜାନିତେ ପାରି,
ଶ୍ରଦ୍ଧାନୁସୃତ–
    ଆପୂର୍ଯ୍ୟମାନ
        ଇଷ୍ଟୈକପ୍ରାଣନାୟ,
        ଏକଇ ମନ୍ତ୍ରେ ଏକଇ ମନନେ

ସମଷ୍ଟି ଉତ୍ସାରଣାୟ
      ବୈଶିଷ୍ଟ-ପୂରଣୀ ଏକଚେତନାଭିମନ୍ତ୍ରଣେ
ଶିଷ୍ଟହବିଃ ଓ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ହବନାୟ
      ସମାନ ଆକୂତି ଓ ସମ୍ୟକ ହୃଦୟେ
ଜୀବନ-ବର୍ଦ୍ଧନେ
      ଋଦ୍ଧିମାନ୍ ହଇ ।
ସ୍ୱସ୍ତି !   ସ୍ୱସ୍ତି !   ସ୍ୱସ୍ତି !

ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ପ୍ରଣାମ

ବନ୍ଦେ ଲୋକତିଲକଂ
      ସାତ୍ୱତ ବାର୍ତ୍ତା-ବିଭୂଷଣଂ
ଅମରକୃତ୍ୟୁତ୍ସାରଣଂ
      ପ୍ରବୁଦ୍ଧଂ ଲୋକଜୀବନଂ
ପ୍ରଣୟ-ପ୍ରମତ୍ତ-ଯାଗଦୀପନଂ
      ବନ୍ଦେ ଜୀବନ-ଜୀବନଂ ସତ୍‌ପୁରୁଷମ୍ ।

ପ୍ରାତଃକାଳୀନ ବିନତୀ

ରାଧାସ୍ୱାମୀ ନାମ ଯୋ ଗାଓୟେ, ସୋଇ ତରେ ।
କଲ କଲେଶ ସବ ନାଶ, ସୁଖ ପାଓୟେ ସବ ଦୁଃଖ ହରେ ।।
ଐୟସା ନାମ ଅପାର, କୋଇ ଭେଦ ନ ଜାନଇ ।
ଯୋ ଜାନେ ସୋ ପାର, ବହୁର ନ ଜଗମେ ଜନମଇ ।।
ରାଧାସ୍ୱାମୀ ଗାୟ କର, ଜନମ ସୁଫଲ କର୍‌ଲେ ।
ଏହି ନାମ ନିଜ ନାମ ହ୍ୟାୟ, ମନ ଅପନେ ଧର୍‌ଲେ ।।
ବୈଠକ ସ୍ୱାମୀ ଅଦ୍‌ଭୁତି, ରାଧା ନିରଖ ନିହାର ।
ଆଉର ନ କୋଇ ଲଖ ସକେ, ଶୋଭା ଅଗମ ଅପାର ।।
ଗୁପ୍ତରୂପ ଜହାଁ ଧାରିୟାଁ, ରାଧାସ୍ୱାମୀ ନାମ ।
ବିନା ମେହର ନହି ପାଓଇ, ଜହାଁ କୈ ବିସରାମ ।।
କଁରୁ ବନ୍ଦଗୀ ରାଧାସ୍ୱାମୀ ଆଗେ,
ଜିନ ପରତାପ ଜୀବ ବହୁ ଜାଗେ ।
ବାରମ୍ବାର କଁରୁ ପରଣାମ, ସଦ୍‌ଗୁରୁ ପଦମ ଧାମ ସତ୍‌ନାମ ।
ଆଦି ଅନାଦି ଯୁଗାଦି ଅନାମ, ସନ୍ତସ୍ୱରୂପ ଛୋଡ଼୍ ନିଜ ଧାମ ।
ଆଓୟେ ଭୌଜଲ ନାଓ ଲଗାଇ,
ହମ୍‌ସେ ଜୀଓନ ଲିୟା ଚଢ଼ାଇ ।
ଶବ୍ଦ ଦୃଢ଼ାୟା ସୁରତ ବତାଇ,
କରମ ଭରମ ସେ ଲିୟା ବଚାଇ ।
କୋଟ କୋଟ କଁରୁ ବନ୍ଦନା, ଅରବ ଖରବ ଦଣ୍ଡୌତ

ରାଧାସ୍ୱାମୀ ମିଲଗୟେ, ଖୁଲା ଭକ୍ତିକା ସୌତ ।

ଭକ୍ତି ଶୁନାଇ ସବ ସେ ନ୍ୟାରୀ, ବେଦ କତେବ ନ ତାହି ବିଚାରୀ ।

ସତ୍ୟପୁରୁଷ ଚୌଥେ ପଦ ବାସା, ସନ୍ତନ କା ଉହଁା ସଦା ବିଲାସା ।

ସୋ ଘର ଦରସାୟା ଗୁରୁ ପୂରେ, ବୀନ ବଜେ ଜହଁ ଅଚରଜ ତୁରେ ।

ଆଗେ ଅଲଖ ପୁରୁଷ ଦର୍‌ବାରା, ଦେଖା ଜାୟ ସୁରତ ସେ ସାରା ।

ତିସ ପର ଅଗମ ଲୋକ ଇକ ନ୍ୟାରା, ସନ୍ତ ସୁରତ କୋଇ କରତ ବିହାରା ।

ତଁାହା ସେ ଦରଶେ ଅଟଲ ଅଟାରୀ,

ଅଦ୍‌ଭୁତ ରାଧାସ୍ୱାମୀ ମହଲ ସଓଁୟାରୀ ।।

ସୁରତ ହୁଇ ଅତିକର୍ ମଗନାନୀ,

ପୁରୁଷ ଅନାମୀ ଜାୟ ସମାନୀ ।।

ସନ୍ଧ୍ୟାକାଲୀନ ବିନତୀ

ବାର ବାର କଁରୁ ବିନତୀ, ରାଧାସ୍ୱାମୀ ଆଗେ ।
ଦୟା କରୋ ଦାତା ମେରେ, ଚିତ ଚରଣନ ଲାଗେ ॥
ଜନମ୍–ଜନମ୍ ରହି ଭୁଲ ମେ, ନହି ପାୟା ଭେଦା ।
କାଲ କରମ୍‌କେ ଜାଲ ମେ, ରହି ଭୋଗତ ଖେଦା ॥
ଜଗତ ଜୀବ ଭରମତ ଫିରେଁ, ନିତ ଚାରୋଁ ଖାନୀ ।
ଜ୍ଞାନୀ ଯୋଗୀ ପିଲ୍ ରହେ ସବ ମନ କି ଘାନୀ ॥
ଭାଗ ଜଗା ମେରା ଆଦିକା, ମିଲେ ସଦ୍‌ଗୁରୁ ଆଇ ।
ରାଧାସ୍ୱାମୀ ଧାମକା, ମୋହି ଭେଦ ଜନାଇ ॥
ଊଁଚା ସେ ଊଁଚା ଦେଶ ହ୍ୟାୟ ଓହ ଅଧର ଠିକାନୀ ।
ବିନାସନ୍ତ ପାଓୟେ ନହୀ, ଶ୍ରୁତ ଶବ୍ଦ ନିଶାନୀ ॥
ରାଧାସ୍ୱାମୀ ନାମ କୀ, ମୋହି ମୋହିମା ଶୁନାଇ ।
ବିରହ ଅନୁରାଗ ଜଗାୟ କେ, ଘର ପଁହୁଚୁ ଭାଇ ॥
ସାଧ ସଙ୍ଗ କର ସାର ରସ, ମୈନେ ପିୟା ଅଘାଇ ।
ପ୍ରେମ ଲଗା ଗୁରୁ ଚରଣ ମେଁ, ମନ ଶାନ୍ତ ନ ଆଇ ॥
ତଡ଼ପ ଉଠେ ବେକଲ୍ ରହୁଁ, କୈସେ ପିୟାଘର ଯାଇ ।
ଦରଶନ ରସ ନିତ ନିତ ଲହୁଁ, ଗହେ ମନ ଥିରତାଇ ॥
ସୁରତ ଚଢ଼େ ଆକାଶ ମେଁ କରେ ଶବ୍ଦ ବିଲାସା ।
ଧାମ ଧାମ ନିରଖତ ଚଲେ, ପାଓୟେ ନିଜ ଘର ବାସା ॥
ଇୟହ ଆଶା ମେରେ ମନ ବସେ, ରହେ ଚିତ୍ ଉଦାସା ॥

ବିନୟ ଶୁନୋ କିର୍ପା କରୋ, ଦୀଜେ ଚରଣ ନିବାସା ।
ତୁମ ବିନ୍ କୋଇ ସମରଥ ନହୀ, ଜାସେ ମାଁଗୁ ଦାନା ।
ପ୍ରେମଧାର ବରଖା କରୋ, ଖୋଲୋ ଅମୃତ ଖାନା ॥
ଦୀନ ଦୟାଲ ଦୟା କରୋ, ମେରେ ସମରଥ ସ୍ୱାମୀ ।
ସୁକର କଁରୁ ଗାଓୟତ ରହୁଁ, ନିତ ରାଧାସ୍ୱାମୀ ॥

ପ୍ରାତଃ ଓ ସନ୍ଧ୍ୟାକାଳୀନ ବିନତୀ

ବାର ବାର କର ଯୋଡ଼ କର୍, ସବିନୟ କଁରୁ ପୁକାର ।
ସାଧ ସଙ୍ଗ ମୋହି ଦେଓ ନିତ, ପରମ ଗୁରୁ ଦାତାର ॥
କୃପାସିନ୍ଧୁ ସମରଥ ପୁରୁଷ, ଆଦି ଅନାଦି ଅପାର ।
ରାଧାସ୍ୱାମୀ ପରମପିତୁ, ମୈ ତୁମ ସଦା ଅଧାର ॥
ବାର ବାର ବଲ ଜାଉଁ, ତନ୍ ମନ୍ ଓୟାରୁଁ ଚରଣ ପର ।
କ୍ୟା ମୁଖ୍ ଲେ ମୈଁୟ ଗାଉଁ, ମେହର କରୀ ଜସ୍ କୃପାକର୍ ॥
ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ଗୁରୁଦେଓ, ଦୟାସିନ୍ଧୁ ପୂରଣ ଧନୀ ।
ନିତ୍ୟକଁରୁ ତୁମ୍ ସେଓ, ଅଚଲ ଭକ୍ତି ମୋହି ଦେଓ ପ୍ରଭୁ ॥
ଦୀନ ଅଧୀନ ଅନାଥ, ହାଥ ଗହା ତୁମ୍ ଆନ କର ।
ଅବରାଖୋ ନିତ ସାଥ, ଦୀନ ଦୟାଲ କୃପାନିଧି ॥
କାମ କ୍ରୋଧ ମଦ ଲୋଭ, ସବ ବିଧି ଅବଗୁନ ହାର ମୈ ।
ପ୍ରଭୁ ରାଖ ମେରି ଲାଜ, ତୁମ ଦ୍ୱାରେ ଅବ୍ ମୈ ପଡ଼ା ॥
ରାଧାସ୍ୱାମୀ ଗୁରୁ ସମରଥ, ତୁମ ବିନା ଆଉର ନ ଦୁସରା ।
ଅବ କରୋ ଦୟା ପର୍‌ତକ୍‌ସ, ତୁମ ଦର ଏତୀ ବିଲମ୍ବ କୈଁଓ ॥
ଦୟାକରୋ ମେରେ ସାଁଇୟା, ଦେଓ ପ୍ରେମ କୀ ଦାତ ।
ଦୁଃଖ ସୁଖ କୁଛ୍ ବ୍ୟାପେ ନହୀ, ଛୁଟେ ସବ ଉତ୍‌ପାତ ॥

ଆଚମନ

ହେ ପରମକାରୁଣିକ ! ହେ ସର୍ବ, ହେ ସର୍ବାନୁସ୍ୟୂତ ! ବ୍ୟାପ୍ତ, ପ୍ରାକ୍, ପ୍ରଥମବାକ୍ ! ସର୍ବସ୍ୱର୍ଗ, ସର୍ବ ହୃଦୟ–ପ୍ରାଣନ୍ ପରିମଳ ଅଦ୍ୱିତୀୟ ଈଶ୍ୱର ! ଜୀବଜଗତ ରୂପେ ପ୍ରତିଭାତ । ରକ୍ତ–ମାଂସ–ସଙ୍କୁଳ ଉଦ୍ଭାସିତ ତୁମିଇ ତୋମାର ତଜ୍ଜାତ ସନ୍ତାନ । ଏଇ ଆମିଓ ତୋମାର ତୁମିରଇ ଉତ୍କ୍ଷେପ, –ଏଇ ଭାରାକ୍ରାନ୍ତ ହୃଦୟେର ଯା' – କିଛୁ ମଳିନତା ଉତ୍ସାରିତ ଅମୃତ ଆଶିସେ, ଜରା ମରଣ–ଦୁଃଖ–ଦୁରିତ–ବିପତ୍ତି ଯା' – କିଛୁ ଅପସାରିତ କରିୟା ତୋମାତେ ଉଦ୍ଭାସିତ କରିୟା ତୋଲ । ଏଇ ଆମି ଆମାର ଆବ୍ରହ୍ମସ୍ତମ୍ବ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତୋମାକେ ସ୍ମରଣ କରିୟା ଅମୃତ ଆଚମନେ ପବିତ୍ର ହଇଲାମ ! ଆମି ପବିତ୍ର ! ଆମି ପବିତ୍ର ! ଆମି ପବିତ୍ର !

ପୁରୁଷୋତ୍ତମ–ବନ୍ଦନା

ବନ୍ଦେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମମ୍ !
ତ୍ୱାଂ ହୀଷ୍ଟଂ ହୃଦୟୋତ୍ସବଂ ଶ୍ରୀବିଗ୍ରହମ୍
ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ପୂରକଂ ସମଷ୍ଟ୍ୟୁତ୍ସାରକମ୍
ଏକାଚାରିଣମ୍ !
ସୃଜନୋତ୍ସଂ ତ୍ୱାମୀଶ୍ୱରଂ ପ୍ରକଟପରାୟଣମ୍
ନିଖିଳ–ଜଗଜ୍ଜୀବଜୀବନବୀଚିସ୍ପନ୍ଦିତମ୍
ବ୍ୟକ୍ତାବ୍ୟକ୍ତସ୍ୱରୂପକମ୍ ପରମଦୈବତମ୍
ନରଂ ନାରାୟଣମ୍ !
ମତ୍ସ୍ୟ–କୂର୍ମ–କୋଲ–ନୃସିଂହ–ବାମନ–ଶରୀରମ୍
ରାମ–କୃଷ୍ଣ–ବୁଦ୍ଧ–ଯୀଶୁ–ମହମ୍ମଦ ରୂପାୟିତମ୍
ଚୈତନ୍ୟ–ରାମକୃଷ୍ଣାନୁକୂଲଂ ପୂର୍ବତନୀ ପୂରଣମ୍
ଶାଶ୍ୱତଂ ବର୍ତ୍ତମାନମ୍ !
ବ୍ୟକ୍ତି–ଦମ୍ପତ୍ତି–ଗୃହ–ସମାଜ ରାଷ୍ଟ୍ରୋଦ୍ଧାରଣେ
ଯଜନ–ଯାଜନେଷ୍ଟଭୃତି–ସ୍ୱସ୍ତ୍ୟୟନୀ ପ୍ରବର୍ତ୍ତକମ୍
ପ୍ରାଚ୍ୟ–ପ୍ରତୀଚ୍ୟ–ନିୟନ୍ତ୍ରଣେ ବର୍ଣ୍ଣାଶ୍ରମାନୁଶାସକମ୍
ଆର୍ଯ୍ୟ ଚିରାୟଣମ୍ !
ଆର୍ଯ୍ୟକୃଷ୍ଟି–ତୂର୍ଯ୍ୟଧ୍ୱନିତ ପଲ୍ଲୀନିକେତନମ୍
ଆର୍ଯ୍ୟଭୂମି ଧୂଳିପାବନ ଚିଦାନନ୍ଦକମ୍
ସକଳଶିଳ୍ପ ବିଜ୍ଞାନଯୁତଂ ପୂର୍ଣ୍ଣଂ ପୂରାଣଂ

ପରାତ୍ପରକମ !
ଧର୍ମଗ୍ଲାନିତ୍ରସ୍ତ–ଭୁବନେ ବୃତ୍ତିଘୂର୍ଣ୍ଣନେ
ସକଳବାଦବ୍ୟାମୋହହର ସଦ୍ଧର୍ମସ୍ଥାପକମ୍
ଆପୂରୟନ୍ତମିଷ୍ଟ ମେକମ ଦ୍ୱିତୀୟକମ୍
ଯୁଗାଦର୍ଶମନୁତ୍ତମମ !
ପ୍ରେମୋଚ୍ଛଳ ନରବପୁର୍ଧୃତଂ ମନ୍ମଥ–ମନ୍ମଥମ୍
ନବୀନାର୍ଯ୍ୟତୀର୍ଥଙ୍କରଂ ବିଚିତ୍ର ଲୀଲକମ୍
ବିଶ୍ୱ ମିଳନହବନ–ନବୀନ ବେଦଦାୟିନମ୍
ବିନାୟକ ଭାସ୍କରମ୍ !
ରଣତାଣ୍ଡବ ଦ୍ରୋହ କ୍ଷୁବ୍ଧେ କ୍ଲିଷ୍ଟେ ବିଶ୍ଳିଷ୍ଟେ ଲୋକେ
ଅଭ୍ୟୁଥିତ ମ୍ଲେଚ୍ଛାଚାରା ପୂରିତ ଦିଗ୍‌ମଣ୍ଡଳେ
ଜୀବନ ବୃଦ୍ଧ୍ୟସିକଳକଂ ମିତ୍ରାମିତ୍ର ବଲ୍ଲଭମ୍
କଳକିରୂପମୁଦଗ୍ରମ୍ ।
ନମାମି ବିପ୍ଲାବିନଂ
ପ୍ରିୟଂପରମଂ
କମମପି କରାଳମ୍ !
ପୁରୁଷୋତ୍ତମମ୍ !   ପୁରୁଷୋତ୍ତମମ୍ !
ବନ୍ଦେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମମ୍ !

ବଙ୍ଗଳା ସମବେତ ପ୍ରାର୍ଥନା ବା ଆର୍ଯ୍ୟ ସନ୍ଧ୍ୟାର ଅବଶିଷ୍ଟାଂଶ

୮

ଯିନି–ସବ–ଯାହା–କିଛୁତେଇ–ବୃଦ୍ଧିପ୍ରାପ୍ତ ହଇୟା ଦେବୀପ୍ୟମାନ–ସେଇ ବ୍ରହ୍ମକେ ନମସ୍କାର କରି । ଆର, ସେଇ ବ୍ରାହ୍ମଣ–ଯିନି ତାଁହାକେ ଜାନିୟାଛେନ୍, ତାଁହାକେ ଆମାର ଅଶେଷ ନମସ୍କାର ! ଯେ ଆଚରଣେ ତାଁହାକେ ଜାନାଯାୟ, ସେଇ ଆଚାରକେ ଯିନି ଆଚରଣ ଦ୍ୱାରା ଜାନାଇୟା ଥାକେନ୍ – ସେଇ ଆଚାର୍ଯ୍ୟକେ ପ୍ରଣିପାତ କରିତେଛି !

(ପା୦–ବିଧି ୮ – ଦଣ୍ଡାୟମାନ ହୋଇ ପ୍ରଣାମ କରିବାକୁ ହେବ ।)

୯

ଯାଁହାରା ଦ୍ରଷ୍ଟାପୁରୁଷ–ସେଇ ଋଷିଦିଗକେ ନମସ୍କାର କରି ! ଯିନି ମାନୁଷେର ଜୀବନ ଓ ବୃଦ୍ଧିକେ ସେବା ଓ ସାହଚର୍ଯ୍ୟେ ଉଦ୍ଦୀପ୍ତ କରିୟା ପ୍ରତ୍ୟେକ ହୃଦୟେ ଦୀପ୍ତିମାନ–ସେଇ ଦେବତାକେ ନମସ୍କାର କରିତେଛି !

(ପା୦–ବିଧି ୯ – ଆଣ୍ଠୁମାଡ଼ି ପ୍ରଣାମ କରିବାକୁ ହେବ ।)

୧୦

ଯାହା ଜାନା ଗିୟାଛେ ଏସବ୍ ପ୍ରକାର ଜ୍ଞାନକେ ଆମି ଆମାର ସର୍ବଶରୀର ଓ ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଣିପାତ କରିତେଛି । ଆମି ପରମ କାରୁଣିକ–ପ୍ରସୂତ ସର୍ବ–ପ୍ରାଣ ପୋଷଣପ୍ରଦ ବାୟୁକେ ପ୍ରଣାମ କରି !

(ପା୦–ବିଧି ୧୦ – ବୀରାସନେ ବସି ପ୍ରଣାମ କରିବାକୁ ହେବ ।)

୧୧

ମୃତ୍ୟୁ–ଯିନି ଜୀବେର ଜୀବନ ଓ ବୃଦ୍ଧିର ଅପଳାପ କରିଆ ସ୍ଥାୟିତ୍ୱକେ ନିଃଶେଷ କରିୟା ଦେନ–ଆମି ତାଁହାକେଓ ନମସ୍କାର କରିତେଛି,– ଯେନ ତାଁହା ହଇତେଓ ଅମୃତ ବହନ କରିତେ ପାରି । ଯିନି ସର୍ବ ଓ ପ୍ରତ୍ୟେକେର ଭିତର ବିଶେଷଭାବେ ପରିବ୍ୟାପ୍ତ– ସେଇ ବିଷ୍ଣୁକେ ଆମି ଅଶେଷ ପ୍ରଣିପାତେ ପ୍ରଣାମ କରିତେଛି !

(ପାଠ–ବିଧି ୧୧ – ସୁଖାସନେ ବସି ପ୍ରଣାମ କରିବାକୁ ହେବ ।)

୧୨

ଆର ଯାହା–କିଛୁ–ସବେର ପ୍ରତୀକ ଆବ୍ରହ୍ମ–ସର୍ବଦେବମୟ ଆମାରଇ ଉଦ୍ଧାତା ଆମାର ସଦ୍‌ଗୁରୁକେ ପ୍ରଲୀନ ପ୍ରଣିପାତେ–ବାର–ବାର–ପ୍ରଣାମ କରି !

(ପାଠ–ବିଧି ୧୨ – ଭୂମିଷ୍ଠ ହୋଇ ଦୁଇ ବାହୁ ଭୂମିରେ ପ୍ରସାରିତ କରି ସଦ୍‌ଗୁରୁଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପ୍ରଣାମ କରିବାକୁ ହେବ ।)

୧୩

ଯାହା–କିଛୁ ଜାତ ହଇୟାଛେ–ତତ୍ ସମୁଦୟେର ଜ୍ଞାନେର କାରଣ ଯିନି–ତାଁହାର ନିମିତ୍ତ ତଦୈଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟେ ସ୍ନାତ ହଇତେଛି ! ତିନି ଆମାଦେର ଅରାତିବୁଦ୍ଧିକେ ଦହନ କରୁନ ! ସେଇ ଅଗ୍ନି ସର୍ବପ୍ରକାର ଦୂରିତ ଓ ଦୁର୍ଗତି ହଇତେ–ନୌକା ଯେମନ ସିନ୍ଧୁ ପାର କରେ– ତେମନଇ କରିୟା ଆମାଦିଗକେ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ କରୁନ !

(ପାଠ–ବିଧି ୧୩ – ବୀରାସନ ପରି ଧାରରେ ଗୋଡ଼ ନେଇ ବସି କୋଳ ଉପରେ କର ଯୋଡ଼ି ମନ୍ତ୍ରପାଠ

କରୁ କରୁ ଚିନ୍ତା କରିବାକୁ ହେବ ଯେ, ମୋର ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗରେ ଅଗ୍ନିର ପ୍ରାଚୀର ଜଳୁଛି । ଆଉ ଏହା ସହିତ ଏହି ମନ୍ତ୍ରାର୍ଥ ଭାବନା କରିବାକୁ ହେବ ।)

୧୪

ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱଗତିଶୀଳ, ଅସ୍ତି ଓ ପ୍ରଗତିପନ୍ନ,–ଦେବୀପ୍ୟାୟିତ ବୃଦ୍ଧି – ପରମ, କୃଷ୍ଣପିଙ୍ଗଳ, ବିରୂପାକ୍ଷ, ବିଶ୍ୱପ୍ରତୀକ, ହେ ପୁରୁଷ ! – ଆମି ତୋମାକେ ନମସ୍କାର କରି ।

(ପାଠ–ବିଧି ୧୪ – ବୀରାସନ ପରି ଧାରରେ ପାଦ ନେଇ ବସି ବାହୁଦ୍ୱୟ ପ୍ରକୋଷ୍ଠବଦ୍ଧ କରି ମଥା ତଳକୁ କରି ଆଖିବୁଜି ମନ୍ତ୍ରପାଠ ଓ ଅର୍ଥଚିନ୍ତା କରୁ କରୁ ଭୂମିଷ୍ଠ ପ୍ରଣାମ କରିବ ।)

ଗୁରୁ ବନ୍ଦନା

ଗୁରୁର୍ବ୍ରହ୍ମା ଗୁରୁର୍ବିଷ୍ଣୁ ଗୁରୁର୍ଦ୍ଦେବ ମହେଶ୍ୱର ।
ଗୁରୁରେବ ପରଂବ୍ରହ୍ମ ତସ୍ମୈ ଶ୍ରୀଗୁରବେ ନମଃ ।।
ଅଖଣ୍ଡ ମଣ୍ଡଳାକାରଂ ବ୍ୟାପ୍ତଂ ଯେନ ଚରାଚରମ୍ ।
ତତ୍‌ପଦଂ ଦର୍ଶିତଂ ଯେନ ତସ୍ମୈ ଶ୍ରୀଗୁରବେ ନମଃ ।।
ଅଜ୍ଞାନତିମିରାନ୍ଧସ୍ୟ ଜ୍ଞାନାଞ୍ଜନ–ଶଳାକୟା ।
ଚକ୍ଷୁରୁନ୍ମୀଳିତଂ ଯେନ ତସ୍ମୈ ଶ୍ରୀଗୁରବେ ନମଃ ।।
ସ୍ଥାବରଂ ଜଙ୍ଗମଂ ବ୍ୟାପ୍ତଂ ଯେନ କୃତ୍‌ସ୍ନଂ ଚରାଚରମ୍ ।
ତତ୍‌ପଦଂ ଦର୍ଶିତଂ ଯେନ ତସ୍ମୈ ଶ୍ରୀଗୁରବେ ନମଃ ।।
ଚିଦ୍ରୂପେଣ ପରିବ୍ୟାପ୍ତଂ ତ୍ରୈଲୋକ୍ୟଂ ସଚରାଚରମ୍ ।
ତତ୍‌ପଦଂ ଦର୍ଶିତଂ ଯେନ ତସ୍ମୈ ଶ୍ରୀଗୁରବେ ନମଃ ।।
ନ ଗୁରୋରଧିକଂ ତତ୍ତ୍ୱଂ ନ ଗୁରୋରଧିକଂ ତପଃ ।
ତତ୍ତ୍ୱଜ୍ଞାନାତ୍ ପରଂ ନାସ୍ତି ତସ୍ମୈ ଶ୍ରୀଗୁରବେ ନମଃ ।।
ମନ୍ନାଥଃ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥୋ ମଦ୍‌ଗୁରୁଃ ଶ୍ରୀଜଗଦ୍‌ଗୁରୁଃ ।
ମଦାତ୍ମା ସର୍ବଭୂତାତ୍ମା ତସ୍ମୈ ଶ୍ରୀଗୁରବେ ନମଃ ।।
ଗୁରୁରାଦିରନାଦିଶ୍ଚ ଗୁରୁ ପରମଦୈବତମ୍ ।
ଗୁରୋଃ ପରତରଂ ନାସ୍ତି ତସ୍ମୈ ଶ୍ରୀଗୁରବେ ନମଃ ।।
ବ୍ରହ୍ମାନନ୍ଦଂ ପରମସୁଖଦଂ କେବଳଂ ଜ୍ଞାନମୂର୍ତ୍ତିମ୍ ।
ଦ୍ୱନ୍ଦାତୀତଂ ଗଗନସଦୃଶଂ ତତ୍ତ୍ୱମସ୍ୟାଦି ଲକ୍ଷ୍ୟମ୍ ।।
ଏକଂ ନିତ୍ୟଂ ବିମଳମଚଳଂ ସର୍ବ୍ବଧୀସାକ୍ଷୀଭୂତମ୍ ।
ଭାବାତୀତଂ ତ୍ରିଗୁଣ ରହିତଂ ସଦ୍‌ଗୁରୁଂ ତ୍ୱାଂ ନମାମି ।।

ପଞ୍ଚବର୍ହି

୧– ଏକମେବାଦ୍ୱିତୀୟଂ ଶରଣମ୍ ।

୨– ପୂର୍ବେଷାମାପୂରୟିତାରଃ ପ୍ରବୁଦ୍ଧା ଋଷୟଃ ଶରଣମ୍ ।

୩– ତଦର୍ମ୍ମାନୁବର୍ତ୍ତିନଃ ପିତରଃ ଶରଣମ୍ ।

୪– ସତ୍ତ୍ୱାନୁଗୁଣା ବର୍ଣ୍ଣାଶ୍ରମାଃ ଶରଣମ୍ ।

୫– ପୂର୍ବାପୂରକୋ ବର୍ତ୍ତମାନଃ ପୁରୁଷୋତ୍ତମଃ ଶରଣମ୍ ।

ଏତଦେବାର୍ଯ୍ୟାୟଣମ୍, ଏଷ ଏବ ସଦ୍ଧର୍ମଃ, ଏତଦେବ ଶାଶ୍ୱତଂ ଶରଣ୍ୟମ୍ ।

ସପ୍ତାର୍ଚ୍ଚି

୧. ନୋପାସ୍ୟମନ୍ୟଦ୍ ବ୍ରହ୍ମଣୋ ବ୍ରହ୍ମୈକମେବା ଦ୍ୱିତୀୟମ୍ ।

୨. ତଥାଗତାସ୍ତଦ୍ୱାର୍ତ୍ତିକା ଅଭେଦାଃ ।

୩. ତଥାଗତାଗ୍ରୟୋହି ବର୍ତ୍ତମାନଃ ପୁରୁଷୋତ୍ତମଃ ।

ପୂର୍ବେଷାମାପୂରୟିତା ବିଶିଷ୍ଟ–ବିଶେଷ–ବିଗ୍ରହଃ

୪. ତଦନୁକୂଳ ଶାସନଂ ହ୍ୟନୁସର୍ତ୍ତବ୍ୟନ୍ନେତରତ୍ ।

୫. ଶିଷ୍ଟାପ୍ତ ବେଦ ପିତୃପରଲୋକ ଦେବାଃ ଶ୍ରଦ୍ଧେୟା ନାପୋହ୍ୟାଃ ।

୬. ସଦାଚାରା ବର୍ଣ୍ଣାଶ୍ରମାନୁଗଜୀବନ ବର୍ଦ୍ଧନା ନିତ୍ୟଂ ପାଳନୀୟାଃ ।

୭. ବିହିତ ସବର୍ଣ୍ଣାନୁଲୋମାଚାରାଃ ପରମୋତ୍କର୍ଷ ହେତବଃ ।

ସ୍ୱଭାବ ପରିଧ୍ୱଂସିନସ୍ତୁ ପ୍ରତିଲୋମାଚାରାଃ ।

ବନ୍ଦେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମମ୍ ! ବନ୍ଦେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମମ୍ !!

ବନ୍ଦେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମମ୍ !!!

ପ୍ରାର୍ଥନା

ଦୟାଲ ଆମାର ! ପ୍ରଭୁ ଆମାର !
ବିଭବ–ବିଭୂତି ସତ୍ତା ।
ବିଭୁ ଆମାର ! ପାତା ଆମାର !
ଧୃତି–ଦୀପନୀ ଗୋପ୍ତା !
ତାଡ଼ନ–ପୀଡ଼ନ–ଯାକର ତୁମି
ଅନାହାରେ ବା ଉପହାରେ ରାଖ,
ତାକାଓ କିନା ଆମାର ଦିକେ
କିମ୍ବା ଘୃଣାର ଚକ୍ଷେ ଦେଖ ।
ଯାଇ କରନା ତୁମି ଆମାର
ଆମି ତୋମାର ଚିରଦିନେର,
ତୋମର ସେବାଇ ଆମାର ଧର୍ମ
ତୋମାର କାଜଇ ଆମାର ତପେର ।
ସ୍ୱାର୍ଥ ଆମାର ତୁମିଇ ଶୁଧୁ
କୋନ ପ୍ରୟୋଜନ ସ୍ୱାର୍ଥ ନୟ,
ଭର ଦୁନିୟାୟ ଯା, ହୋକ ନା ହୋକ
ତୋମାର ଅତୃପ୍ତିଇ କରିଯେ ଭୟ ।
ତୁମି ଆମାର ଯେମନତର
ଯେମନ କରଲେ ଭାଲ ହୟ,
ତେମନି କରେଇ ତୁମି ଥାକ

ବେଁଚେ ଥାକ ସହ୍ର ଜୟ୍ର ।
ତୋମାର ସେବା, ତୋମାର କର୍ମ,
ତୋମାର ଧର୍ମ ନୀତିସ୍ରୋତ,
ସେଇ ଗୁଲିରଇ ଶୁଶ୍ରୂଷା–ସେବା
ଆମାର ସତ୍ତାଧର୍ମ, ହୋକ ।
ତୋମାର ତୃପ୍ତି, ସ୍ୱସ୍ତି, ପୋଷଣ
ବିଶ୍ୱେ ତୋମାର ଜୟ୍ରଗାନ,
ତାଇ–ଇ ଯେନ ହୟ୍ର ସାଧନା
ତାଇ ହୋକ ଆମାର ଅଭିଯାନ ।
ଆଶୀର୍ବାଦ କର–ତୁମି ଥାକ,
ବେଁଚେ ଥାକ ଚିରଦିନ,
ଆମି ତୋମାର ସେବକ ହ'ୟେ
ଥାକିଇ ଯେନ ଅନୁଦିନ ।
ଛଲ କ'ରେ ଯା'ରା ଭାଲବାସେ
ପୁଷେ ରାଖେ ଗାଫିଲାତି,
କଥା–ଭାବା–କାଜେ ଯା'ଦେର
ନାଇକୋ ନିଷ୍ଠା–ଅନୁଗତି ।
ଦୟ୍ରାର ଲାଖ ଭର୍ତ୍ସନା କି
ତାଦେର ସ୍ପର୍ଶ କ'ରେ ଥାକେ ?
ସର୍ବସତ୍ତାୟ୍ର ଯାଦେର ତୁମି
ତା'ରାଇ ଉପଭୋଗ କରେ ତୋମାକେ ।

ତୁମି କ'ରେ ଦାଓ' ଚାଇନା ଆମି
ତୋମାର ଭାଲବାସି ବ'ଲେ,
ହୃଦୟ ଉଛଲ ଭାଲବାସା
ତୋମାର ପାୟେ ପଡୁକ ଢଲେ ।
ତୋମାର ଇଚ୍ଛା କରତେ ପୂରଣ
ନିଟୋଲ ଚଲାୟ ଚ'ଲତେ ପାରି,
ମନ, ବିବେକ ଆର ଶରୀର ଦିୟେ
ଦେଖତେ–ଶୁନତେ–ବୁଝତେ ପାରି ।
ଏଇ ତୋ ଆମାର ଚାହିଦା ପ୍ରଭୁ !
ଏଇ–ଇ ଆମାର ଜୀବନ–ଚଲନ,
ଆଗଲ–ଭାଙ୍ଗା ଏଇ ହୃଦୟେ
ରହୁକ ଅଟଲ ତୋମାର ଆସନ ।
ଶାସନ–ବାକ୍ୟ ତୋମାର ଯେ ସବ
ସେଇ ତୋ ଆମାର ଆଶୀର୍ବାଦ,
ଅଟୁଟ ଚଲାୟ ଚ'ଲେ ଆମାର
ଯାକ୍ ଛୁଟେ ଯାକ୍ ସବ ବିଷାଦ ।
ଏଇ ଦୟାତେ ତୁମି ଯଖନ
ଉତାଲ କ'ରେ ତୋଲ ଆମାୟ–
ସେଇ ତୋ ତୁମି, –ଏଇ ତୋ ତୁମି,
ଐ ଯେ ତୁମି, –ବଲି ତୋମାୟ ।
ନିଜେର, ନିଜ ପରିବାରେର

ବ୍ୟଷ୍ଟି ସହ ପରିବେଶେର,
ପାଲନ–ପୋଷଣ, –ହୟଇ ଯେନ
ଶ୍ରେଷ୍ଠ ନୀତି ଏଇ ଜୀବନେର ।
ତୋମାର ଦୃଷ୍ଟି ମିଷ୍ଟି ହ’ୟେ
ସୃଷ୍ଟିଟାତେ ଛଡ଼ିୟେ ପଡୁକ,
ତୋମାର ସେବା ସ୍ୱସ୍ତି, ପୋଷଣ
ଅନ୍ତରେ ମୋର ଦୀପ୍ତ ଥାକୁକ ।
ତୋମାତେ ଆମାର ହୃଦୟ–ବାଁଧନ
ଅଟୁଟ ହୟେ ଉର୍ଜ୍ଜନାୟ,
ଦକ୍ଷ ହଉକ, କ୍ଷୀପ୍ର ହଉକ
ଅସତ୍ ଯା’ ତା’ର ବର୍ଜ୍ଜନାୟ ।
ନିଷ୍ପାଦନାଉର୍ଜ୍ଜୀ କର୍ମେ
ହଉକ କ୍ଷୀପ୍ର, ଉଠୁକ ଜେଗେ,
ନିର୍ଭୁଲ ଚଲା ଦ୍ୟୁତି–ବିକିରନାୟ
ଅଟୁଟ ସନ୍ଧାନେ ଚଲୁକ ବେଗେ ।
ତୋମାତେ ନିଷ୍ଠା–ଅନୁଗତି–କୃତି
ଥାକୁକ୍ ହୃଦୟେ ଅଟୁଟ ହ’ୟେ,
ଅସୂୟା ସକଲ ନାଶିୟା–ଧ୍ୱସିୟା
ସାତ୍ୱତ ପଥେ ଚଲୁକ ବ’ୟେ ।
ଭକ୍ତି ଆମାର ତୋମାର ଦୟାକେ
ଆନୁକ ଉଛଲ ଭଜନାୟ,

‘ଗୁରୁଜୟ’ ବୋଲ ପ୍ରତିଟି ଶିରାୟ
                    ଜାଗିୟା ଥାକୁକ ବୋଧନାୟ ।
ଜାନା–ଅଜାନା ସମାନ ତୋମାର
                    ବିଛାଇ ତୋମାର ସତ୍ତା,
ତୁମି ଯେ ଆମାର, ସବ ଯେ ତୋମାର,
                    ତୁମିଇ ସ୍ୱସ୍ତି ମତ୍ତା ।
ଅପୂର୍ବ ଯେ ତୁମି, –ଯଖନ ଦେଖି ତୋମା,
                    କାଛେ ଥାକ ତୁମି ଯଖନଇ ।
ତୁମି ଛାଡ଼ା ଆର କେ ଆଛେ କାହାର !
                    ହୃଦୟ ତବୁଓ ବୋଝେନି ।
ଜାନେ ନା ସବାଇ ସବାରଇ ଯେ ବିଭୁ
                    ତୁମି ଯେ ଅତୁଲନୀୟ,
ସତ୍ତା ସବାର, ସବଇ ଯେ ତୋମାର
                    ଆର କୋଥା କେ ଦ୍ୱିତୀୟ ?

(ଅନୁଶ୍ରୁତି ୩ୟ ଖଣ୍ଡ)

ଆହ୍ୱାନ ଧ୍ୱନି

ବନ୍ଦେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମମ୍

୧. ଆର୍ଯ୍ୟସ୍ଥାନ - ପିତୃସ୍ଥାନ
ଉଚ୍ଚସବାର - ପୂର୍ଯ୍ୟମାନ |

୨. ଅମର ରହୁକ - ଆର୍ଯ୍ୟବାଦ
ଜାଗୁକ ଉଠୁକ - ଆର୍ଯ୍ୟଜାତ |

୩. ଫୁଲିୟେ ତୋଲ - ଦୁଲିୟେ ତୋଲ
ତାର୍ଥେତାଲେ - ଆର୍ଯ୍ୟ-ରୋଲ |

୪. ଅନ୍ୟେ ବାଁଚାୟ - ନିଜେ ଥାକେ
ଧର୍ମ ବ'ଲେ - ଜାନିସ ତାକେ |

୫. ଧର୍ମେ ସବାୟ - ବାଁଚେ ବାଢ଼େ
ସମ୍ପ୍ରଦାୟଟା - ଧର୍ମନାରେ |

୬. ଧର୍ମେ ଜୀବନ - ଦୀପ୍ତ ରୟ
ଧର୍ମ ଜାନିସ୍ - ଏକଇ ହୟ |

୭. ସମାନ ବିୟେର - ସାମ୍ୟ ଧାଁଜ
ଅନୁଲୋମେ - ବାଡ଼ାୟ ଝାଁଜ |

୮. ପୁରୁଷେର ବିୟେ - ଉଚ୍ଚ ଘରେ
ବାଢ଼େ ଆପଦ - ବଂଶ ମରେ |

୯. ନିମ୍ନ ବର୍ଣ୍ଣେ - ନାରୀର ରତି
ଏର ବାଡ଼ା ନେଇ - ଘୃଣ୍ୟ ଗତି |

୧୦. ମୁଖେ ଜାନେ - ବ୍ୟବହାରେ ନାଇ

ସେଇ ଶିକ୍ଷାର - ମୁଖେ ଛାଇ |

୧୧. ଅଭ୍ୟାସ ବ୍ୟବହାର - ଭାଲ ଯତ

ଶିକ୍ଷାଓ ତାର - ଜାନିସ୍ ତତ |

୧୨. ଶିକ୍ଷକେର ନାଇ - ଇଷ୍ଟେ ଟାନ

କେ ଜାଗାବେ - ଛାତ୍ର ପ୍ରାଣ |

୧୩. ଶିକ୍ଷା ଗୁରୁ ଥାକ୍ନା ଅନେକ

ଶିଖୋ ଯେମନ ପାର,

ଇଷ୍ଟଗୁରୁ ଏକଇ କିନ୍ତୁ

ନିଷ୍ଠା ସହ ଧର |

୧୪. ଇଷ୍ଟ ତୋମାର ଦାଁଡିୟେ ଆଛେନ୍

ଜୀବନ ଭୂମିର ପାରେ ଓପାରେ,

ଆପନ କରେ ନେ ତାରେ ତୁଇ

କର୍ମ ଆଚାର ବ୍ୟବହାରେ |

୧୫. ପୟସା ନିୟେ ଇଷ୍ଟ ସେବା

ପାଲନ କର୍ତେ ପରିବାର

ବୋଧ ବିଦ୍ୟା ନିକାସେଇ ଧାୟ

ବ୍ୟର୍ଥ ଜୀବନ ହୟଇ ତାର |

୧୬. ଦେବ ଦେବତା ହାଜାର ଧରିସ୍

ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ଯାର ଇଷ୍ଟ ନୟ,

ସ୍ପଷ୍ଟତର ବୁଝେ ରାଖିସ୍

ଜୀବନ ଚଲାୟ ନେହାତ୍ ଭୟ |

୧୭. ଇଷ୍ଟ ନିଷ୍ଠାୟ ଭାଙ୍ଗନ ଧରାୟ

ଏମନ ସଙ୍ଗଇ ଅସତ୍ ବଲେ,
ଓର୍ଜ୍ଜୀ ପରାକ୍ରମେ ନିରୋଧ
କରବି ତାଦେର ଅବହେଲେ |
୧୮. ନିଷ୍ଠାପ୍ରୀତି ବୈଧି ହଲେ
ରୟନା ବୁକେ କିଛୁ,
ସ୍ୱାର୍ଥ ଲୁବ୍ଧ ହୟଇ ତାରା
ଘୋରେଇ ତାହାର ପିଛୁ |
୧୯. (ଯାରା) ସ୍ୱାର୍ଥସେବୀ ହୀନ ବୁଦ୍ଧି
ଇଷ୍ଟ ନିଷ୍ଠ ହୟନା ତାରା,
ଅଶ୍ରେୟ କେଇ ଭଜନ କରେ
ବୋଧ ଓ କୃତି ଶ୍ରେୟ ହାରା |
୨୦. ନିଷ୍ଠା ମାନେଇ ଲେଗେ ଥାକା
ଇଷ୍ଟସତ୍ତାୟ ନିରନ୍ତର,
ଭାଙ୍ଗାଚୋରା ହୟ ଯେମନଟି ଯାର
ଜାନିସ୍ ସେଜନ ତେମନ ଇତର |
୨୧. ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ଗୁରୁ, ଇଷ୍ଟ ଯିନି
ତ୍ୟାଜ୍ୟ ନନକୋ ତିନି କଖନ୍,
ତ୍ୟାଜ୍ୟ ହଲେ ହୟନା ସାର୍ଥକ
ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱତେ ତାର ଜୀବନ |
୨୨. ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ଗୁରୁ ନନ୍ତୋ ତ୍ୟାଜ୍ୟ
ଭର୍ ଜୀବନେ ତିନି,
ସାରା ଜୀବନେଇ ସାଧତେ ହବେ

ତାଁହାର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ବାଣୀ |
୨୩. ବେତ୍ତାଯିନି ତିନିଇ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ
ଅନ୍ୟ ଯାସବ ବିଶେଷ,
ବିଶେଷ ଜେନେ ନିର୍ବିଶେଷେ
ହୟେ ଥାକେନ୍ ଅଶେଷ |
୨୪. ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ଛେଡ଼େ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ଧରଲି
ମୂର୍ଖତାତେ ଦିଲି ପା,
ଜ୍ଞାନେର ବୁକେ ମରଲି ଛୁରୀ
ଲାଭ ହଲ ତୋର ଧୃଷ୍ଟତା |
୨୫. ଟଲାୟ ମାନ ଯାଦେର ନିଷ୍ଠା
ବୋଧଓ ତାଦେର ତେମନି,
ଅସତ୍ କେ ତାରା ସତ୍ଇ ଭାବେ
ସତକେ ଓଲଟୋ ସେମ୍ନି |
୨୬. ଭଣ୍ଡ ଠଗୀ ଦେଖବେ ଯେଥାୟ
କରୋ ସାମାଲ ସବାୟ,
କେଉ ଯେନନା ଠକେ ପଡ଼େ
ଏଦେର ଭାଁଓତାୟ |
୨୭. ବ୍ୟାହତ ଯାର ମାନସ ଦୀପ୍ତି
ବିକୃତ ଯାର ଚଳନ-
ଇଷ୍ଟାସନେ ସଦ୍‌ଗୁରୁ ଛାଡ଼ା
ହୟକି ଶିଷ୍ଟ ମନ ?
୨୮. ବେତ୍ତା ପୁରୁଷ ମୂର୍ତ୍ତ ଯିନି

ଧରେନ ଧୃତି ପ୍ରୀତି ଦିୟେ,
ଆଚାର୍ଯ୍ୟତ୍ୱେ ଉଦ୍‌ଭାସିତ
ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଆସେନ ହୟେ |
୨୯. ସଦ୍ ଗୁରୁଇ ତୋ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ଗୁରୁ
କୃତିତପୀ ଜାନେନ୍ ଯିନି,
କୃତିତପୀ ସାର୍ଥକତାୟ
ବିଭୂତି ଐ କୃତି ତିନି |
୩୦. ଇଷ୍ଟାର୍ଥଟିର ବ୍ୟତିକ୍ରମ ଯା
ଯତଇ ମହାନ୍ ଯେମନ୍ ବଲୁକ୍,
ଧରବି ନେକୋ କରିବି ନିରୋଧ
ଅସତ୍ ଆପଦ ଯାଇ ଆସୁକ୍ |
୩୧. ଇଷ୍ଟ ପୂରନ୍ ନୟକୋ ବଡ଼
ଆପୋଷ ରଫାୟ ଭ୍ରଷ୍ଟ ଗତି,
ନିଶ୍ଚୟ ଜେନୋ ଅନ୍ଧ ବଧିର
ଧରେଇ ତାରେ କ୍ରୁର ନିୟତି |
୩୨. ଇଷ୍ଟାଦର୍ଶେ ପାୟେ ଦଲେ
ଯେଇ ଗୋଲାମୀ ଭଜେ,
ଜୀବନ ପଥେ ଅନେକ କାଣ୍ଟା
ଲୋଭେ ବଂଶ ମଜେ |
୩୩. ସତ୍ୟିକାର ଆଦର୍ଶ ଯିନି,
ସଦ୍‌ଗୁରୁଓ ତିନି,
ବେଫାଁସ ଲୋକେ ବିଭେଦ ଦେଖେ

ବାସ୍ତବେ ନା ଚିନି |

୩୪. ନିଷ୍ଠାଭାଙ୍ଗା ଋତ୍ୱିକ୍ ହଲେ
ଦୀକ୍ଷା ତାହାର ବ୍ୟର୍ଥ,
ପ୍ରବୃତ୍ତିଇ ତାଦେର ସ୍ୱାର୍ଥ ହୟେ
ଖୁଁଜେ ବେଡ଼ାୟ ଅର୍ଥ |

୩୫. ଦୀକ୍ଷା ନିଲେ ଜାନିସ୍ ମନେ
ଇଷ୍ଟଭୃତି କରତେଇ ହୟ,
ଇଷ୍ଟଭୃତି ବିହୀନ ଦୀକ୍ଷା
କଭୁକିରେ ଚେତନ ରୟ ?

୩୬. ଯା କରେଇ ବେଡ଼ାସ ନା ତୁଇ
ଭାବନା କିରେ ତୋର,
ସ୍ୱସ୍ତ୍ୟୟନୀର ପାଁଚଟି ନୀତି
ପାଲିସ୍ ଜୀବନ ଭୋର |

୩୭. ଅଘମର୍ଷୀ ଯଜ୍ଞ କରେ
ପାତିତ୍ୱ ସବ ପୁଡ଼ିୟେ ଦେ,
ସପ୍ତାର୍ଚ୍ଚିକେ ବରନ କରେ
ପଞ୍ଚବର୍ହି ସ୍ମରଣ ନେ |

୩୮. କରେଛ କି ହବେଇ ବା କି
ଜା କରେଛ ହୟେଛ,
ସୁଖ-ସୁବିଧା ଅସୁଖ-ବିସୁଖ
ତେମନ୍ ତରଇ ପେୟେଛ |

୩୯. ଗୁରୁର କାଛେ ଦୀକ୍ଷା ନିୟେ

ଭାବ୍‌ଛ ମନେ ସବଇ ହଲ,
ତା ନୟ କିନ୍ତୁ ତା ତୋ ନୟଇ
ନିଷ୍ଠା ସହ ଯଦି ନା ପାଲ |
୪୦. ଶଙ୍ଖ ଚକ୍ରୀ - ଆଜଓ ନାରାୟଣ
ଧର୍ମ ସ୍ଥାପନେ - ଜନମ ଲନ୍,
ବନ୍ଦେ ଆର୍ଯ୍ୟ ପିତୃନ ! ବନ୍ଦେ ମାତୃ ବର୍ଗାନ !
ବନ୍ଦେହହଂ କୃଷ୍ଟିଦୈବତାନ୍ !
ପରମପ୍ରେମମୟ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀ ଠାକୁର ଅନୁକୂଳ ଚନ୍ଦ୍ର ଜୀ କି ଜୟ !
ବନ୍ଦେପୁରୁଷୋତ୍ତମମ୍ !

****